

EGYHÁZI HIRADÓ

A szegedi református egyház hivatalos lapja, református egyháztársadalmi és belmissziói hetilap.

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 50 FILL. EGY SZ. 15 FILL.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
REF. LELKÉSZI HIVATAL, SZEGED.

Főszerkesztő: HARSÁNYI PÁL,
Felelős szerkesztő: BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK
HETENKINT SZOMBATON
Hirdetéseket felvevő a kiadóhivatal.

Tartalom: Vezércikk: Meghívó! — II. cikk: A vallásos tekintély és a biblia. — III. cikk: Erdélyi beszámoló. — Tárca: Kolosváry G.: Versek. — Hírek. — Családi kör. — Szorványgyűlések. — Hírek az evangélikusoknál. — Hirdetések.

Meghívó

az Országos Református Lelkész-Egyesület által 1927. évi szeptember hó 4-én
Budapesten tartandó második Orsz. Presb. Értekezletre.

Szeptember 4-én a Második Országos Presbiteri Értekezlet.

Réggel 6 órakor megérkezés minden irányból a Nyugati, Keleti, Kelenföldi pályaudvarokra, onnan fél hétre a Vámház-téri hajóállomásra.

7-től fél 9-ig sétahajózás a Dunán a Margitszigetig és vissza.

9 órakor a presbiterek részére ünnepélyes istentisztelet a Kálvin-tér, Budai és Fasori templomokban.

10—12-ig felvonulás a Múzeum körút, Károlyi körút, Szabadság tér utvonalon a gyűlés színhelyére, melyet jövő számunkban közlünk (mert a kiszemelt Iparcsarnokban kiállítás rendeztetik). Közben 11 órakor angol nyelvű urvacsorai istentisztelet (rövid magyar imádsággal) a Presbiteri Világszövetség tagjai, a palástos lelkészek és az esetben urvacsorára előkészült presbiterek és hozzátartozóik részére.

Fél egykor a Második Országos Presbiteri Értekezlet megnyitása és gyűlése. — Baltazár D. püspök elnöki megnyitója. Üdvözlések hazai hatóságok és testületek részéről Csikesz S. titkári jelentése.

2 órakor 4000 terítékes közebed. Ebéd után ötvenes csoportokban a gyűlés helyéhez közelebb eső nevezetességek megtekintése.

4 órakor a Második Országos Presbiteri Értekezlet folytatólagos ülésén a Presbiteri Világszövetség tagjait Baltazár Dezső püspök üdvözlő, válaszok. — Üd-

nepélyes rövid deklaráció a következő tárgyakról: „Mít köszönhetünk a külföld reformátusainak a multben, jelenben?“ „Mít tett a magyar reformátusság a külföldért a multban és a jelenben?“ „Mít kívánunk a külföldtől a jövőben és mit ígérünk neki?“ Ravasz L. püspök előadása: „A magyar presbiter hívőjéről.“ — Az ülés berekesztése. — Tíz perc szünet után rövid evangelizációs istentisztelet. Prédikál Czeglédy S.

Este fél 8 órakor egyik e célra kibérelt színházban a „Tízparancsolat“ és az ORLE választmányi mozgóképfelvételének előadása a Kálvinium javára.

Este 9 órakor ORLE választmányi gyűlés a Fasori lelkészi hivatalban.

Este a vidéki presbiterek elutazása.

A Presbiteri Világszövetség budapesti világgyűlésezése idejére 1927. évi szeptember hó 4-ik napjára Budapest székesfővárosba az Egvetemes konvent 332/1927. sz. határozata és az Előző Országos Presbiteri Értekezlet 12—1926. számú intézkedése alapján szeretettel meghívjuk a magyar református egyház presbiteriumait: összes lelkészi és világi jellegű presbiterait és érdeklődő tagjait a Második Országos Presbiteri Értekezlet tanácskozásaira. Részletes programot és a szükséges tudnivalókat az Országos Presbiteri Értekezlet főtájkári hivatala idemlékelten közli.

Istennek egybevezérő Szentlelke hassa át mindnyájunk szívét.

Debrecen, 1927. július hó 15.

Atyafiságos szeretettel
az Egyetemes Konvent és az Országos Presbiteri
Értekezlet elnöksége nevében:

D. Baltazár Dezső püspök.

Itt jegyezzük meg, hogy szeptember hó első napjaiban az ORLE is gyűlésezni fog.

1. A Második Országos Presbiteri Értekezlet részvevőit kérjük, hogy:

1. Budapestre érkezésüket úgy intézzék, hogy szeptember 4-én, vasárnap kora reggel érkezhessenek és aznap a késő esti vonattal elutazhassanak. Minden vonatnál külön fentartott kocsik lesznek a presbiteriek számára.

2. Kívánatos, hogy az egyes gyülekezetekből minél többen jöjjenek fel, hogy a gyűlésezés mielőtt ünneplésesebb legyen. Az Egyetemes Konvent határozata szerint azonban csak a presbiterium két tagjának, u. m.: a lelkészeknek és egyik világi kiküldöttnek utiköltsége és egy napi napidija terhelteti az egyházi pénztárt.

3. Vasuti féljegyigazolványokról gondoskodniuk s azt a jelentkezők idejében megkapják. A féljegy-igazolványok ára a jelentkezési díjban benne foglaltatik.

4. Aki éjjeli szállásra is Budapesten akar maradni, az lehetőleg rokonainál, vagy ismerőseinél szálljon. A rendezőség tud nyújtani székesfővárosi iskolákban stb. pár száz tömegszállást is rendszeresen felszerelt tiszta ágyakkal. Különtermek lesznek nők számára. Ilyen szállást csak az kaphat, aki augusztus 20-ig személyenként és éjszakánként 3—3 pengőt beküld. (Pld. egy személy két éjszakára 6 pengő.) Pontosan megjelölendő, hogy melyik éjszakára kíván szállást.

5. Aki a szeptember 6-iki kiránduláson résztvenni óhajt, az ebbeli szándékát augusztus hó 20-ig személyenként 4 pengő hajódíj beküldésével jelezze.

6. Aki szállás és kirándulás igénybevétele nélkül csak a szeptember 4-én, vasárnap tartandó Második Országos Presbiteri Értekezlet ünnepségén óhajt résztvenni, az személyenként 10, azaz 10 pengő jelentkezési díjat küldjön be a következő címre: ORLE főtitkára, Budapest, VII., Farsori Református Lelkészi Hivatal, Vilma királyné ut 7. sz. Ebben a 10 pengő jelentkezési díjban benne foglaltatik: egy darab Budapestre és visszautazásra jogosító (gyors- és személyvonatra érvényes) féljegy igazolvány; egy darab tagsági igazolvány, melyre a nevét és lakhelyét reá kell írni és a kabát gallériájának gomblyugába kell kötni,

A kevés jó helyett, amit elveszítesz,
Elveszítsz tömérdek igaz ellenséget!

A jóbarátból pedig éppen elég az egy,
Lelkét megőrzi egyetlen Istened!

Dr. Kolosváry Gábor.

A belopodzó.

Nyílt lelkü folyó, szinte végtelen,
Látszatba öltözött, esti öledben.
Vidám hajócskát ringattál lefelé,
Ki táncoló habot vert keskeny orra elé . . .

A hajón a dal nyílt, mint a víz;
S mint magyar ember, lelke és szeme;
Nyílt, mint egy bölcs királyi szív,
Ki előtt letérdel az estnek szelleme.

A két sötét pont: mint a múlt árnyéka,
Polip-karával ölelte a vizet;
Meggátolta a messze tekintetet,
S a sötét égbolttal fogott itt kezét.

S e sötét karokban pislákoltt egy jövő;
Ördögi tűz: sok-sok örtüz fénye,
Gyáván lobogott a nagyméretű víznél,
Mint rengeteg erdőben kigyó sziszegése.

Tárca Intelem.

Ha felserdülsz: majd egyszer, kisfiam,
S ellejti táncát kék szemed előtt;
Légvárak tündére bájos meztelen,
S a tiszta vágó, a lég-kastély után
Pihenni kíván dús babérhegyen;

Tekintsd a lég szárnyán iramló valót is,
A horizont fölött a felhőtoronyt;
Mi jégveréssel mindent összevont,
S minek nyomában többé semmi sincs,
Csak jég szemekből irtó bilincs.
Megtanít arra, hogy kedves álmaidnak.
Istenhózzádot könnyezve ints . . .

Maradjon álmod húnyt szemed mögött,
Nyílt szemedbe a való küldjön sugárt!
Gondviselés és erő legyen hited,
Kerüld, hogy embernek lelkedet kitedd;
Lépre csalhatnak a mézes madzagon,
Ügyelj az emberre, ügyelj nagyton!

Vonulj vissza, a magány enyhet ad,
Ott nem lesekszik ál-barát reád!
S ha veszítesz is így jó barátokat,
Kik nem tudnak szívvel melegíteni téged;

ez az igazolvány feljogosít a szeptember 4-iki minden ünnepségen való részvételre; egy darab hajójegy a Vámbáz-tórtól a Margitszigetig és vissza; a vasárnap-i ünnepélyes közebéd díja egy személy után; az Első és Második Országos Presbiteri Értekezletről szóló beszámoló emlékfűzet ingyenes küldése. A jelentkezési díj legkésőbb augusztus 20-ig beküldendő a fenti címre. Aki augusztus 20-ika után jelentkezik, óriási zavarokat okoz a rendezésben, éppen azért 5 pengő késedelmi díjat tartozik fizetni. Kérve kérünk mindenkét, hogy jelentkezését haladéktalanul igyekezzék elintézni. Leghelyesebb, ha az illető lelkészi hivatal útján a résztvevők nevének, foglalkozásának, állásának, lakhelyének megjelölésével együttesen történik a jelentkezés.

Jelentkezéseket várunk!

G. Berguer ; A. Gampert: A vallásos tekintély és a biblia.

III. tanulmány: A biblia tartalma.

(Folytatás.)

Am Izrael sem volt mentes ezen tévelygésektől; e nép is a közös emberi anyagból formálódott s nem volt tökéletes. Isten kereste őt s mondhatjuk, hogy meg is találta. Ez azonban nem történt meg sem egy

*A gyenge tüzek megvilágították
Itt-ott a lángnál guggoló hadat;
Az arcokon az ősemberre ismersz,
S újból üldözöttnek érzed itt magad.*

*Mert új honfoglalók, a vizek hordalék,
Erdélyből jövő mőcök mündezek,
Mint becsiszolt homok a szirtek oldaláról,
A vízsodrával a síkra léptenek . . .*

*Ugy jöttek le, mint a csendes ár:
Zajtalanul, hossz-tutajon;
Csak itt-ott zajlott némi csobbanás;
Nesztelenül a nesztelen habon.*

*S most itt élesztik dúlt arcú hirnőkök,
Az előőrsök: kicsiny őrtüzeik,
A magyar rónán lopva megjelentek,
S azt észrevétlenül majd egyszer ellepik.*

*Mert mi alszunk és ők lábujjhegyen
Járnak, mint alvót tisztelő cselédek;
Vaktába' mennek; bár vezérli ösztönük;
Nem zavarják őket ünnepi beszédek;*

*S a zsákmányt elvenni ők nem is merik,
Mert az alvót az álmai még fel is kelthetik . . .
Csak őrködnek résen, mert ahogy Erdélyt:
A búzaföldet is majd átadják nekik.*

Dr. Kolosváry Gábor.

nap alatt, sem teljesen; nem is szükséges nagyon mély vizsgálódás ahhoz, hogy az ótestamentum történelmében megtaláljuk az izraeliták politheizmusát, a tetnészet-imádást, Istennek az ő tulzó vágyaikkal, anyagi örömeikkel való azonosítását; e szempontból mindig volt pogány elem Izrael népében (vajjon eltűnt-e ez teljesen az ugynevezett keresztyén egyházból?). Megtalálható benne az, ami megvan a többi népben, de nem találjuk meg a többiekénél, legalább is nem ugyanazon fokon, amit nála látunk; az Isten személyes hatásainak tudatát. Izrael tudatában van annak, hogy Isten beszél, hogy Isten nem az a lény akihez csak a pillanat szükségéitől ösztönöztetve fordulunk, hanem olyan tény, akinek van mondani, kérdezni valója, kinek parancsszava a „te tartozol“ kényszerít a jó és rossz közötti különbségtételre. Izrael tudatával birt egy, a többi nép által majdnem teljesen elhanyagolt ténynek: a bűnnek.

Istennek ezen embert-keresése: a kijelentés; s azon emberek, kik Isten Lelkétől megragadtatva megismertették másokkal, prófétálásuk által Isten: a próféták.

Isten emberi eszközt, szervet teremtett magának, hogy beszéljen az emberiségnek. Midőn az ő Lelke megragadott valakit, azt engedelmessé s az ő akaratának megismerésére s hirdetésére képessé tette. Miként történt ez? A kijelentés titkval állunk itt szemben. A prófétaság nagy titok, nem csupán Izrael népénél, hanem a Jézus Krisztus előtti egész emberiségénél — s bizonyossága annak, hogy Isten beszél.

Az ótestamentum élénk tárja ezen Igének hatásait, ezen kijelentés fokozatosságát. E kijelentés nem eszmék, tanok, hanem tettek által megy végbe. A könyvek gyakran jóval a tettek után íratkák, melyeknek emléke elevenen megmaradt a lelkekben. Az ótestamentum drámai története annak, hogy miként lesz Isten legfőbb tekintélyé az ember számára, hogy megváltsa ezt az ő bűneitől. Isten Lelke művének története az, mely ott lebeg a chaos felett s minden erőfeszítést megtesz, hogy abból létrehívja az isteni rendet.

Foglaljuk össze nagy vonásokban e történetet, a melyet a biblia Ábráhámmal kezd. Miért Ábráhámmal? Nem tudom, miért, de így állapítom meg. Meg vagyok győződve, hogy Isten beszélt az Ábrám kora előtt is, ám állítom azt is, hogy a biblia szerint Ábrám az az első ember, aki elfogadta Isten beszédének feltétlen tekintélyét. Ábrám a chaldeai puszták semitája, e családdal, házával, istenekkel, hagyományokkal bíró ember egy napon mindent elhagy, hogy engedelmességek a lelkében megzendülő szónak. „És mondá az Ur Ábráhámnak: Eredj ki a te földedből, és a te rokonságod közül és a te atyádnak házából, a földre, amelyet én mutatok néked. Ábrám elment.“ (Mózes I. könyve, 12. rész, 1 vers.) Ez az Isten népe történetének kezdete a maga egyszerűségében és nagyságában. Még ha Ábrám alakja a legendához tartoznék is (amit én nem hiszek) e népnek már őseben jellemző tulajdonsága az, hogy önmagát adja, olyan ember az, akinek minden nagysága az engedelmisségében rejlik.

Ábrahám vezeti be az „engedelmeskedők“ új nemzetségét, azokat, kik hit által járnak. Egy család kezdetben, Egyiptom után már egy nép, Noha nagyon foggyatékos ez az engedelmisség, de a veszedelmes pillanatokban Isten mindig hallatja szavát, Midőn Ábrahám fiai már-már elmerülnek a rabszolgaság örvényeiben, Isten elhívja Mózeset prófétául. Ez csak küzdelem árán enged az elhívásnak; de odaadva, engedelmeskedve hatalmassá lesz! Ezen járómból kiszabadított rabszolgákból nemzetet formál, melyet ránevel a szabadságra a lelkiismeretnek engedelmeskedése által. Minden alkalmat felhasznál, hogy belevesse testvérei lelkébe a „kell“ súlyos és parancsoló szavát, mely urrá lett az övében. Egyedül, elszigetelten áll kortársai között, kiket sokban megelőzött, de munkája megmarad, alkotása nem egy könyv, hanem egy nép, melynek ereje e meggyőződésben van: „Jahve az Izrael Istene és Izrael Jahve népe.“

(Folytatjuk.)

Három év óta először tart rendes ülést az erdélyi reformátusok parlamentje.

Három év súlyos küzdelmei az igazgatótanácsi jelentésben.

Az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsa a király halála miatt elhalasztott egyházkerületi közgyűlést augusztus 13-ra és az ezt követő napokra hívta egybe. A közgyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, annál is inkább, mert az erdélyi református egyházkerület már 1923 óta kénytelen volt rendkívüli közgyűlés összehívására szorítkozni, úgy, hogy az augusztus 13-án kezdődő nendes közgyűlésen három esztendő történetéről, küzdelméről, sérelmeiről és eredményeiről fog jelentést tenni az igazgatótanács.

A jelentésnek különösen tanügyi része nemcsak egyházi szempontból figyelemreméltó, mert élénk fényt vet azokra a nehézségekre, amelyekkel a kisebbségi iskolák állandóan küzdeni kénytelenek úgy a törvényhozás mostoha intézkedései, mint pedig az állami tanhatóságok tulzagalma, sőt tulkapásai következtében.

Az elemi iskolák.

A jelentés szerint az elmúlt három esztendő valóban válságos volt az elemi iskolákra nézve. A tanterv évről-évre jelentős változásokon ment át, ami gyakran lehetetlen helyzet elé állította az anyagi gondokkal és az egyre fokozódó tanítóhiánnyal küzdő iskolafenntartókat.

Hozzájárult az egyenlőtlen küzdelem szüntelen izgalma az iskolák létéért, működési engedélyükért. Ugyszólván nem volt hónap az elmúlt három év alatt, amelyben ne kellett volna személyesen intervénálni a minisztériumban valamely bezárással fenyegetett iskola érdekében.

S minden fáradozás és utánjárás ellenére is az 1923. év júliusától 1926—27-iki tanév kezdetéig összesen kilenvenegy elemi iskolát zártak be.

Apad a tanítók s a tanulók száma.

A tanítók száma is állandóan apad. 1921-ben még 765 tanítója volt az erdélyi református egyházkerület iskoláinak, az 1925—26-iki tanév végén pedig már csak 535 tanító működött. Ez a csökkenés főként arra a sérelmes javadalmaszásra vezethető vissza, amelyben az iskolafenntartók a tanítókat részesítik. A derék népnevelők lassanként belefáradnak az éhbérért való munkába, a heroikus és mindenütt részvétlenséggel találkozó kulturküzdelembe és más pályán keresnek elhelyezkedést.

Igen sok községben hiányzik már a tanító, másutt a lelkészek válatták magukra a tanítás munkáját, úgy, hogy az egész vonalon vigasztalan a kép. S az utánképzés nehézségeit fokozza az a körülmény, hogy a sepsiszentgyörgyi református tanítóképzőt bezárták s ma már csak a nagyenyedi tanítóképző működik.

Kevés bizalommal tekinthetünk a jövő elé, ha elgondoljuk, hogy a másik két protestáns egyháznak, az unitáriusnak és a magyar evangélikusnak egyáltalában nincs Erdélyben tanítóképzője.

A tanulók, sőt a református tankötelesek létszáma is folyton apad, ami részben a világháboruban és a nyomában fellépő gazdasági válságban találja magyarázatát. Az 1920—21-ik tanévben az erdélyi református egyházkerület tanköteleseinek száma 70.462 volt, amely szám évről-évre folytonosan apodva, az 1925—26. tanév végére 60.876-ra szállt alá. Míg a tankötelesek közül 1920—21-ben 43.151 járt református felekezeti iskolába, addig az 1925—26-ik tanévben csak 25.678 volt ezeknek száma. A különbség nagyrésze természetesen állami iskolákba volt kénytelen beiratkozni, részint az iskola bezárások következtében, részint pedig az elemi iskolai törvény sokat emlegetett 8-ik szakszának értelmében, mely szerint a „nemziségüket veszített tanulók“ román nyelven tanulóikba kötelesek járni. Hiába vallja magát egy család református magyarnak, ha valamelyik nagyapja görög katolikus, vagy görög keleti valásu volt.

Az egyházközségeket, amelyek jórészt a maguk erejéből tartják fenn iskoláikat, nem lehet vádolni azzal, hogy nem hoznak meg minden tőlük telhető áldozatot iskoláik érdekében. Pedig a törvény előírása olyan feladatok elé állította az agrárreform folytán leszegényedett egyházakat, hogy valóban minden egyes hívő önfeláldozásig menő áldozatkészségére volt s van szükség e szegényes eszközök előteremtésében is. Beszédes bizonyíték erre, hogy az erdélyi egyházmegyében az elmúlt három év alatt 12,960.161 lejt áldoztak a hivek felekezeti iskolák építésére és reno-

válására akkor, mikor a legtöbb helyen horribilis adókat, úgynevezett „önkéntes adományokat” róttak ki az állami iskolák fölépítésére s a községi pótadók révén az állami iskolák fentartására is.

Pedig a felekezeti oktatás céljaira történő közadakozást még fokozni kell a jövőben, mert a törvény a felekezeti tanítók állami mértékű fizetését írja elő s az ilyértelmu fizetésrendezést — mint már megírtuk — javasolja is az igazgatótanács.

A középiskolák.

Körülbelül ugyanezek a bajok a középiskoláknál is, amelyek másfél év óta, az 1925 december 19-én életlépelt magánoktatási törvény intézkedései értelmében működnek. Nagy küzdelmet jelent a gimnáziumok számára az adminisztrációs munka megsokszorosodása. Anyakönyvek, naplók, kimutatások vezetése, az új osztályozási módszer minden egyes tanóra nagy munkatöbbletet ró. A tanárihiány egyre súlyosabban érezhető, részint az utánpótlás hiánya miatt, részint pedig, mert a működő rendes tanárok szakhiány is kedvezőtlené vált, úgy, hogy alig lehet szakképzettségüknek megfelelő munkakört biztosítani nekik. A nemzeti tárgyak román nyelvű oktatása hatványozott fáradtságot jelent számukra egyaránt. Fokozza az így előálló nehézséget a tankönyvhiány, amivel a tanterv folytonos változása következtében szinte lehetetlen megküzdeni. Hozzájárul mindezekhez az érettségi és az V. osztályos felvételi vizsgák szigorúsága s a nem nyilvános iskolák növendékeinek idegen tanárok előtt való vizsgáztatása.

Az elmúlt három évben a szászvárosi kollégium megszűnt, még a zilahi kollégium nyilvánossági jogát nem sikerült visszanyerni.

A polgári iskolák közül megszűnt a székelyudvarhelyi, a nagyenyedi, a zilahi, a baróti, a marosújvári, a dési és bánffyhungyadi, míg a kereskedelmi iskolák közül a szászvárosi és dicsőszentmártoni zárta be kapuit, úgy, hogy ma már a brassói fiukereskedelmi az egyedül működő református kereskedelmi iskola.

Ezek után valóban életkérdés, hogy a felekezeti iskolák számára kedvezőbb kormányzati éra következék, amit egyébként Anghelescu miniszter meg is ígért Makkai püspöknek legutóbbi nyilatkozatában.

**Sveizi órák, ékszeres részletfizetésre is.
NAGY ÓRA- ÉS ÉKSZERJAVÍTÓ MŰHELY**

TÓTH JÓZSEF

Kölcsey-uca 7. Képes árjegyzék ingyen.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje. Folyó hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel gyülekezeti istentisztelet urvacsoraszózzal (Bakó L. I. és Teleki S. sl.); délután 6 órakor kátémagyarázat (Bakó L. I.).

Folyó hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, délután 6 órakor kátémagyarázat (Bakó L. I.).

Urvacsoraszózzunk. Amint már jeleztük is lapunk legutóbbi számában, 21-én, azaz most vasárnap a délelőtti istentiszteletünk folytatásaképpen új kenyérre urvacsorát szózzunk. Az áldott aratás zsebéjét bemutatjuk az Urnak, aki ismételen megbizonyította, hogy látja és tudja a mi földi szükségünket és kielégíti azokat. Az urvacsoraszózzást megelőző héten bűnbánatot tartottunk; hisszük azonban, hogy a bűnbánati istentisztelet résztvevői mellett még sokan vannak, akik a maguk otthonában készülnek a szent és kiváltságos alkalomra. — Várjuk hiteinket! Az Ur asztalának megterítéséhez eddig özv. Vetró Sándorné járult hozzá; kenyérrel.

Halálozás. Árokháty Béla gyürei ref. lelkész 69 éves korában elhunyt. Az elköltözöttben a közöttünk is ismerős Árokháty Béla budapesti ref. lelkész, zeneszerző édesapját gyászolja! Isten vigasztalja meg!

Személyi hírek. Gróf Dégenfeld József elhalálozásával a konvent világi elnöke, dr. Dóhus Ernő tiszánipeni egyházkerületi főgondnok lett. — Szabó Gábor helybeli ev. tábort lelkészt a honvédelmi miniszter odaadó és buzgó lelkipásztori szolgálatáért dicső elismerésével tüntette ki. Gratulálunk!

Az iskolai év kezdete. Református elemi iskolánkban a tanévet az állami és községi iskolákkal egyértelműleg szeptember 14-én kezdjük. Az egyes osztályokban még néhány hely van; a pótbeiratások 12-én és 13-án lesznek. Az évnnyitó istentiszteletet 14-én tartjuk.

Az országos dalosverseny egyházi vonatkozásai. A magyar nótafa újra teljes pompájában virult! A több mint négyezer dalossal egybeforradtunk! A város megtelt tiszta magyar levegővel és mi kétségnélkül megérettük: ez a mi igazi, földi erőnk! Szép volt; felemelő volt! Csak az a kár, hogy egybeölelő, mindnyájunk tulajdonát képező magyar költésébe utolsó alkordjaiban erőszakosan különleges felekezeti szálakat szöttek be! Nem mirajtunk a felelősség! — Vasárnapi istentiszteleteink megszépültek, áhítatos hangulatukban fokozódtak a Hajdunánási vegyeskar, a Diósgyőri József Református Dalegylet művészies énekszámai mellett. — Énekkarunk a többi helybeli dalárdákkal egyöntetűen a versenyben nem vett részt, annál nagyobb mértékben osztozott azonban a rendezés munkájában. Jó példával Teleki Sándor úv. elnök és Tóth Ferenc úv. titkár jártak elől. — Szerepelt azonban a dalárdánk a vasárnap estii ünnepi hangversenyen; részt vett természetesen az ünnepi bevonulásban és az újszegedi összkari szereplésben. — Koszorúslányunk Papp Er-

zsike volt; Papp Ferenc alelnök leánya, Köszönjük neki ezuton is szívből és szeretetből jövő készségét. — Köszönjük az áldozatot azoknak is, akik szállást ajánlottak fel a dalosversenyre érkező paptestvéreink részére. Sajnos, hogy többen a bejelentettek közül különböző akadályok következtében nem érkeztek meg és így a szíves házigazdák hiába vártak vendégeikre. Az ő nevükben is elnézésüket kérjük! Egyháztagjaink közül a lelkész hivatalt utján vendégeket fogadtak: Tögyesi Ferenc, Mayer István, Tóth Ferenc, özvegy Kárpáthy Ferencné, Simon János, Somlyódy István, Asztalos Lajos, Lőrök Árpádné, Szecsődy István, Nagy Sándor Hernyák Imre és Glöckner József testvérünk.

A Keresztyén Unió konferencia zárónapja. A többnapos, nemzetközi konferencia méltó keretek között vasárnap fejeződött be. A zárónapon harminc helyen volt ünnepi istentisztelet, délután nagy uccai fölvonulás a Vérmezőre, este zárógyűlés a Városi Színházban. Ravasz püspök beszédével. Hétfőn utaztak el az európai nagygyűlés résztvevői. Délután folyt le a nagy uccai fölvonulás. Délután két órától háromig gyülekeztek a Rákóczi téren és a környező uccákban a résztvevők és három óra jóval elmúlt, amikor a fölvonulás rendje teljesen kialakult. A menetet, melynek összeállítására dr. Csia Sándor MÁV h. főorvos ügyelt föl, öt disznuhás lovasrendőr nyitotta meg, azután a zenekar és egy cserkészcsapat következett, majd az európai konferencián képviselt nemzetek lobogóit kék-piros sárga C. E.-zászlót vitték. Két kilométer hosszúságúra nyult az ájtatos tömeg és minden második-harmadik résztvevő föliratot táblát vitt kezében. Budapest közönsége figyelemmel, levetett kalappal nézte végig „Krisztus követését”. Mikor a menet eleje már a Vérmezőre ért, a vége még az Andrássy utat járta. A Vérmezőn három csoportra szakadt a közönség, a baloldali csoportban Benkő Viktor, a délvidéki magyar egyházak missziói lelkésze, a jobboldaliban Schürmann Gusztáv német igazgatólelkész beszélt. A középső csoport szónoka Takaró G. newyorki esperes-lelkész volt. A Városi Színházban a vasfüggöny előtt helyezkedett el a gyűlés elnöksége. Tizennégy nyelven zendült föl az ájtatos ének, Turóczy evangélikus lelkész imádkozott, Kelly James elnök megnyitójában Ravasz László püspököt üdvözölte. Ravasz püspök válaszképpen ezekkel mondotta: „Egy olyan világgyűlésen voltam elfoglalva a múlt napokban, ahol a keresztyénség minden egyháza, — kivéve egyet, — azzal foglalkozott, hogy tóban és szervezetben lehetőleg egységesítse önmagát. Nehéz munka volt, sok megtagadást kívánó munka, sokszor kilátástalan, de Istentől parancsolt foglalatosság. Valami biztos határozatra nem tudtak eljutni ott, Lausanneban, de kialakult az a nézet, hogy a keresztyénség előfeltétele az érzésben, a Krisztus királysága előtt való meghódolásban rejtőző egység. Ennek a nagy egységnek fényes tanubizonyosságát adták a budapesti napok. Minden óra, amely a budapesti konferencián lefolyt, váljék ezer meg ezer apró és nagy szolgálattá.” Takaró Géza angolul, báró Podmaniczky németül ismertette a püspök szavait. Karének után Sauvin Ernő

az Európai Keresztyén Szövetségi Unió alelnöke fejezte ki köszönetét az egész vendéglátó magyar nemzetnek, a kormányzónak és a kormánynak, valamint a fővárosnak. Ezután a konferencián képviselt nemzetek egy-egy képviselője szólalt föl. Hétfőn a konferencia tagjai nagyobb csoportokban Budapest környékére továbbá Debrecenbe s a Hortobágyra, valamint az aggteleki cseppkőbarlanghoz rándultak ki és kedden távoztak a fővárosból.

A békési református egyház az elmúlt hónapokban nagy templomát és templomtornyát tizennyolcezer ötszáz pengő költséggel kívül-belül teljesen megújította, ugyanakkor a villanyvilágítást is bevezette. A felszentelő ünnepélyes istentiszteletet a helyi keretek között az elmúlt július hónap 31-én délelőtt tartotta, mely alkalommal ünnepi beszédet mondott az egyik helybeli lelkész, Karácson András. Az egyház a háboru alatt és után leromlott egyházi épületeit hatezer ötszáz pengő költséggel kijavíttatja. A templomkerítést és a háboru alatt megcsontított orgonáját a jövő évben szeretné kijavíttatni és kiegészíttetni. Az eddig végzett munkaeredményért Istené legyen a hála és a dicsőség!

Hogy nyaral a miniszterelnök? Az egyik fővárosi lap tudósítója szerint: „A miniszterelnök Inkepusztán reggel korán kel, aztán kilovagol és úgy ül később reggelhez. A szokásos reggeli tenniszest utabban orvosa eltiltotta. Mindennap pontosan déli 1 órakor van az ebéd és a déli meleg elmúltával a birtokon levő Halastóban fürdőzés, — ez a rendes napi program. A környékbeli főúri családok sokszor tesszik a miniszterelnökönél tiszteletüket, de ők ritkán mennek el valahová. Vasárnaponként a református templomba mennek istentiszteletre, mely után Bethlen Margit grófnő átnéz néha a paplakba egy kis szíves beszélgetésre. Délután néha zene hangjai szűrődnek ki a függönyök mögül: Bethlen István gróf cimbalmozik.”

Az erdélyi magyar reformátusok parlamentje. Közél félmillió magyar református nevében tartotta meg évi közgyűlését a romániai magyar reformátusok küldött vezetősége, amelyre felfigyelt egész Erdély magyarsága, hiszen 1923. óta most hangzott el először a püspöki jelentés, melyben Makkay Sándor püspök kifejtette nagyvonalú kultúrprogramját.

— A református egyház mindenekelőtt református egyház, — mondotta a főpásztor — egyedül helyes és lehetséges magatartásunknak a más fajta és más felekezeti testvéreinkkel való egyetértést és békés munkát tartjuk.

Majd beszámolt az erdélyi reformátusok népesedési statisztikájáról, amely kielégítő, mert a születések száma 6000-rel felülmúlja évenként a halálozások számát. Az egyház anyagi helyzete a legsúlyosabb és ennek fájdalmas következményei érezhetők. Elhatározták anyagi okok miatt a híres székelyudvari helyi református főgimnázium bezárását is, amit megilletődve vettek tudomásul a kollégium hívei.

Családi kör

Hit a Megváltó Krisztusban: Bűnbocsánat.

Tizedik hét. VII. Noha sokaknak életében a szemügyre vett okokból legalább részben csalódásra vezetett a keresztyén hit s azért az ilyenek könnyen abba a kísértésbe jutnak, hogy a maguk tapasztalatából érvet kovácsoljanak a keresztyén hit igazsága ellen, másfelől bizvást odafordulhatnak azoknak beláthatatlan sokaságához, akik a Krisztussal való életben ki mondhatatlan áldást nyertek.

Nincsen azért immár semmi kárhoztatásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak, kik nem test szerint járnak, hanem Lélek szerint. Mert a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől. Mert ami a törvénynek lehetetlen vala, mivelhogy erőtelen vala a test miatt, az Isten az ő Fiát elbocsátván, bűn testének hasonlatosságában és a bűnért, kárhoztatá a bűnt a testben. Hogy a törvénynek igazsága beteljesüljön bennünk, kik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint. Mert a test szerint valók a test dolgaira gondolnak; a Lélek szerint valók pedig a Lélek dolgaira. Miért a testnek gondolata halál; a Lélek gondolata pedig élet és békesség. Rom. 8, 1—6.

Iál apostolnak ezt a bizonyágtételét Krisztusnak számtalan tanítványa írja alá és mint Pálnál, ugy valamennyjüknél is a legfőbb ok a hálára az, hogy a Krisztusban való hit győzelemre segítette őket a bűn felett. Menrél tovább járnak Vele, annál csodálatosabb jelentőséggel telik meg az Ő Evangéliuma. Amit a XVII. században Fuller Tamás a Bibliáról mondott, ugyanazt elmondhatjuk a Krisztushoz való egész viszonyunkról. „Uram, ma reggel elolvastam egy fejezetet a Bibliából és megakadt a szemem egy sokatmondó szakaszon, melyet ennekelőtte észre sem vettem. Miért láttam meg csak most és nem előbb? Azelőtt is nyitva volt a szemem és a betűk olvashatók voltak. Nem borítja-e Igédet valami vékony lepel, mely, mennél többet olvassuk, mind átlátszóbbá lesz és végül elvételik? Látom, hogy a Te Igéd olaja folyton sokasodik és nem fogy el soha, míg csak üres korsókkal járunk hozzá.“ Az Istennel, a Jézus Krisztus menygyei Atyjával való gyermeki közösség ilyen mindjobban mélyülő tapasztalás. Hány ember magáévá teheti, mint a maga tapasztalatának kifejezését, egy régi egyiptomi templomnak kettős feliratát. Valaki, az istenségnek nevében odairta: „Én vagyok az, aki volt és aki van és az én orcámról senki el nem von-

ta még a leplet.“ De valamivel odább másvalaki, akinek növekedő élete és mélyülő hite volt: „Egyik leplet a másik után lebbentettük fel és az Orca még mind csodálatosabb!“

Örökkévaló és kegyelmes Atyánk, akinek jelenléte megvigasztal, mint eső után a napsugár, áldunk Téged Önmagadért és nekünk adott kinyilatkozásodért. Megnehezedik a szívünk, ha elgondoljuk minden irgalmasságodat; ennek a haladó életnek minden ajándékát, az egészséget, az értelmet, a tudást, a szeretetet. De minden gondolatunkon és hálánkon túlhalad legnagyobb áldásod, a Te nagy megváltásod. Sok szenvedéssel járt az a vajadás, mely életre szült bennünket; sok türelembe került az a nevelés, amely mindent eltűrt minékünk; csak hosszútűrő szeretet és a Te örökkévaló szived megszakadása végezhette el azt is, hogy megengeszteltessünk az igaz élettel, amit rendeltél számunkra. Láttuk az Embernek Fiát, amint magára veszi a mi betegségünket és nem riad vissza a mi gyalázatunktól. Láttuk az Isten Bárányát, amint hordozza a világnak bűneit. Sirattuk a Jézus Krisztusnak titokzatos kinszenvedéseit és ámulva állottunk keresztje előtt. És mindezeket keresztül megnyílt előttünk a Királyi Széknek látása, mely egyetemben Oltár is, és rajta Az, aki megöletett a világ alapjainak felvettése előtt már; hallottuk a hívó szót, mely telve volt zokogással; és láttuk a meghasadt kárpit nyílásán át az Istennek gyötrődéseit.

Oh, hogy volna ezer nyelvünk, hirdetni azt a szeretetet, mely megváltott bennünket! Oh hogy volna ezer életünk, hogy mind odaadhatnók Tenéked! Amen.
— Orchard E. W.

*Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában;
Hiszek egy isteni örök igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Amen.

Tisztíttassa és festesse

ruháit, szőrméit és szőnyegeit

Glöckner és Fianál

**gőzerőre berendezett
vegytisztító és műfestő ipartelepén Szeged,**

Iskola ucca 27. szám.

Fogadalmi templommal szemben.

Versenyképes árak! Elsőrangú munka!

Függönyök gözkikészítéssel

Győződjön meg!

Telefon 2-69.

Telefon 2-69.

Szórványgyülekezetek.

Istentiszteletek sorrendje. Szeptemberrel megkezdjük újra istentiszteleteinket szeptember 4-én, a hó első vasárnapján délelőtt tekintettel bizonyos akadályokra nem Kisteleken, hanem Dorozsmán szolgálunk; délután Deszken lesz istentisztelet.

Hirek az evangélikusoknál.

Az evangélikus templomban augusztus 20-án, István király napján délelőtt 10 órakor istentiszteletet tart Szabó Gábor lelkész.

21-én, vasárnap, a soproni Erzsébet tudományegyetem theol. fakultásának a kiküldötte, Maczek Árpád theológus tartja az egyházi beszédet.

ZONGORAÓRÁKAT ad kezdőknek és haladóknak református lelkész, a Nemzeti Zenede volt tanára, Szeged, Róna ucca 8.

Legolcsóbb

villanyszerelési vállalat!

Elvállalok

motorok, dynamók tekercselését villanyvilágítás és erőátviteli berendezéseknek a Magyar Mérnök- és Építészegyesület szabványai szerint való elkészítését; villamos vasalók, főzőedények szakszerű javítását. Szíves pártfogást kérve maradok tisztelettel

Tóth András, Bocskay u. 3.

A református bérpalotában

üzlethelyiségek

nov. 1-re kiadók.

Érdeklődni lehet **Nagy Sándor** városi utbiztos, házgondnoknál (Városi bérház, Mérnöki Hivatal.)

Reggeli és uzsonna kávé

igen jutányosan a

Európa-kávéházban.

Tulajdonos: Rásó Gyula egyháztag.

Fehérneműszalon

Szentháromság ucca 41. I. em. 8.

Tulajdonos

FARKAS FERENCNÉ

Jutányos, szép munka!

Varrógép, kerékpár és gyermekkocsik

legfinomabb kivitelben nagyon olcsón **részletre is** kaphatók **Kardos István műszerész**
Csekonits ucca 5., Vajda Ernő divatruházszal szemben. **Speciális javító műhely.**

Gyarmati Mihály

Elsőrendű uriszabósága és mindenféle sportsapka készítő üzeme, Széchenyi tér 3. szám.

A legjobb varrógépek, kerékpárok és azok alkatrészei beszerezhetők részletre is

Lukács János Valéria tér 7. (A javítások 1 évi jótállással.) **Telefon 10-08.**

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházközség nevében: **Bakó László** lelkész

Hírlapkiadó- és Nyomdavállalat Részvénytársaság Szeged, Tisza Lajos körút 71. Telefon: 8-95.